

rangfølge af produktionen af landbrugsvarer i tus.t., hvor korn direkte sammenlignes med rodfrugter uden hensyn til tørstofindhold og næringsværdi, og hvor »Rohzucker« står øverst og »Rübenzucker« som nr. 6 (tallene angiver imidlertid den totale produktion af sukkerrør og sukkerroer).

Udførelsen er meget tiltalende med tydelige illustrationer, der dog overvejen- de stammer fra andre kilder. Den lange litteraturliste afspejler den enorme stofmængde, som forfatteren gennem hele bogen viser at have kendskab til.

Kr. M. Jensen

Bernd Andreae: Agrargeographie, Strukturzonon und Betriebsformen in der Weltwirtschaft.

Walter de Gruyter, Berlin 1977, 332 s., 78 fig., 37 tab., 17 × 24 cm. DM 44,00.

Forfatteren er professor ved Technische Universität i Berlin i faget »Landwirtschaftliche Betriebslehre«. Første del af bogen er en systematisk gennemgang af begrænsende faktorer for landbrug — klimatiske, økonomiske, biologisk-tekniske osv. — samt af styringselementer for den enkelte driftsenhed. Her påvises bl.a. hvordan dyrkningsgrænserne for de enkelte afgrøder har ændret sig af mange forskellige grunde i dette århundrede.

Et lille afsnit om landbrugssystemer (opdelt efter Grassland-, Ackerbau- og Dauerkultursysteme) indleder en global beskrivelse af landbruget fra tropernes fugtige egne over forskellige kunstvandingsagerbrug til de ekstremt tørkeprægede områder langs vendekredsene. De tempererede egne er eksemplificeret af Nordamerika, Vesteuropa og Østbloklændene. I denne regionale del genkender man Andreaes stil med mange tabeller visende enkelte driftsenheder, deres afgrødesammensætning (Fruchtfolge), udbytter, arbejdsindsats m.m. — en konkretisering af stoffet, som ofte kan føre til en grov generalisering, men er at foretrække fremfor almene betragtninger. Hvor ville det være værdifuldt, om man også kunne se de udvalgte eksemplers repræsentativitet, men det krav kan sjældent opfyldes.

Det afsluttende kapitel behandler udviklingen af landbrugssystemer i historisk tid under forskellige himmelstrøg.

En stor del af bogen er konstatierende i sin form, men berører så mange emner, at den er god at få ideer af, og så må man

selv søge i litteraturhenvisningen efter en uddybning af de enkelte stofområder.

Kr. M. Jensen

M.P. Petrov: Deserts of The World.

John Wiley & Sons Ltd. New York 1976. 447 s., 176 fig., 33 tab., 24 cm. 33,50 Pund.

Bogen tager udgangspunkt i omhyggelig regional gennemgang af verdens ørkener, som beskrives såvel med hensyn til fysiske karakteristika som ved deres flora og fauna.

Dernæst tages fat på en generel behandling af de fysiske og kemiske processer, der er af betydning for dannelsen af og dynamikken i sandørkenen. Også dyrs og planters tilpasning til ørkenens særlige betingelser tages op.

Afslutningsvis belyses mulighederne for udnyttelse af naturressourcer i ørkenområder både når det drejer sig om landbrug og mineraludvinding.

Det er således et meget bredt spektrum af problemer, der tages op og nogle felter vil naturligt være mindre tilbunds-gående behandlet end andre. F.eks. er vurderingen af de landbrugsmæssige udnyttelsesmuligheder et felt, hvor forfatteren selv påpeger manglen på relevant basisviden.

Bogens pris taget i betragtning må man skuffes dels over den ringe foto-reproduktionskvalitet og dels over det uoverskuelige kortmateriale, hvor for mange navne og sammenfaldende signaturer vanskeliggør læsningen.

Anette Reenberg

Desertification: Its Causes and Consequences.

Compiled and edited by the Secretariat of the United Nations Conference on Desertification, Nairobi. Pergamon Press, Oxford 1977. 448 s., figs., fotos og tab. 50,00 Dollars.

Tørkekatastrofen i Sahel-området i årene 1969-1973 udløste en voldsom international interesse for problemerne i verdens aride og semi-aride områder. Et af resultaterne af denne interesse var FN's såkaldte ørkenkonference i Nairobi i august-september 1977. Denne bog indeholder de 5 væsentligste baggrundsdokumenter for konferencen: en kortfattet oversigt samt 4 del-redegørelser med titlerne »Climate and Desertification«, »Ecological Change and Desertification«, »Population, Society and Desertification« samt »Technology and Desertification«.

Med desertifikation menes udbredelse af ørkenlignende forhold til områder uden for de egentlige ørkener. I den største del af bogen gennemgås en lang række mulige årsagsfaktorer i forbindelse med denne desertifikation, som sjældent består i ørkenens fremmarch over en bred front, men oftere optræder pletvist og så at sige breder sig indefra i områder uden for de naturlige ørkener. Der levnes ikke megen tvivl om, at desertifikationen primært er menneskeskabt gennem indgreb i de naturlige økosystemer og i de traditionelle landbrugs- og græsningsudnyttelses-systemer: opbygningen af overdimensionerede dyreflokke fører til overgræsning, øget udbredelse og intensitet af agerbrug giver overkultivation, og træ- og buskvegetationen ødelægges ved afbrænding og indsamling af ved til brændsel.

Denne gennemgang af årsagsfaktorer leverer måske ikke så meget nyt, på nær et interessant afsnit om en bio-klimatisk feed-back mekanisme, men den udgør nok det bredeste og lettest tilgængelige materiale om emnet, der er til rådighed i dag. Der hentes eksempel materiale fra hele verden, og der berøres mange fagdiscipliner, uden at fremstillingen virker overfladisk.

Bogens svaghed er, at mulige, dybere-liggende samfundsmæssige årsager til overgræsningen, overkultivationen osv. kun er antydnet samt at de anbefalinger til en indsats mod desertifikation, der gives, dels er temmelig intetsigende og upræcist formulerede, dels til tider indbyrdes modstridende. Årsagen hertil må nok søges i bogens funktion som officielt FN-dokument og den deraf følgende utilbøjelighed til at beskæftige sig med og udtale sig præcist om videnskabeligt og politisk kontroversielle spørgsmål.

Kjeld Rasmussen

Keith Beavon: Central Place Theory: A Reinterpretation.

Longman, London 1977. 157 s., fig. og tab. 15,5 × 23 cm. 3,25 Pund.

Bogen begynder med en længere gennemgang af gode, gamle Christaller. Dernæst følger alle de andre. Forfatteren opfatter Lösch som miskendt, delvis fordi dennes model har været beskrevet så indviklet, at ingen har forstået den. Derfor genforklarer forfatteren Lösch's model i en simpel grafisk form. Denne ny-löschian-ske model afprøves mod sydafrikanske observationer og viser sig at passe noget bedre end så meget andet.